

Klankbordgroep waterbewoners

Waalseilandsgracht 14 oktober 2021

Datum: 14.10.2021

Auteur: Sipke Bontekoe

Locatie: Hemelse Modder

Vastgesteld

Op 14 oktober jl. kwamen de waterbewoners van de klankbordgroep Waalseilandsgracht bijeen om te spreken over de werkzaamheden en tijdelijke inrichting van de Waalseilandsgracht voor het veiligstellen van de kademuren. De gesprekken tijdens de bijeenkomst waren verdeeld over een groot aantal onderwerpen die kort belicht werden.

De belangrijkste onderwerpen waren het vertrek van Gilbert Zweedijk (Gemeente Amsterdam) uit het project team per 13 november, onderbouwing van de urgentie van het plaatsen van de damwanden, de uitloop van de planning, betrekken van walbewoners in de KBG, de rol van de klankbordgroep, eenrichtingsvaarverkeer en zwaar wegverkeer. Na de notulen van deze onderwerpen volgt een aantal onderwerpen dat kort besproken is. Dit verslag sluit af met de afspraken die zijn gemaakt.

Status verslag

Dit verslag is geen juridisch document, maar een informatieve weergave van het gesprek in de klankbordgroep. Juridische afspraken zijn inmiddels gemaakt in de overeenkomsten tussen de gemeente en waterbewoners.

Mededelingen

- Elektrolyse: In het reeds opgestelde rapport waren niet alle bijboten meegenomen. De opstellers van het rapport hebben na het toevoegen van de overige bijboten nog een aantal vragen uitgezet bij Gilbert. Het rapport wordt op korte termijn afgerond en gedeeld met de klankbordgroep.
- Gas- en elektriciteitsrekening: Gemeente Amsterdam betaalt de gas- en elektriciteitsrekening van de woonarken en -schepen zolang zij aan het ponton liggen omdat zij zijn losgekoppeld van hun eigen meter aan de wal.
- Delen van gemeentelijke stukken: De klankbordgroep mag alle stukken -die de gemeente deelt met de klankbordgroep- delen met derden. De stukken zijn openbaar en ook opvraagbaar bij de gemeente.
- Geen onverlaten op het ponton: Tot zo ver bekend is de sfeer op het ponton goed en zijn er nog geen onbevoegden gesignaleerd.
- NPO2 documentaire: De film 'Amsterdam is nog niet jarig' van Simone de Vries (2DOC VPRO) over de kades, wordt op 28 oktober om 22.35 uur op NPO2 uitgezonden. Jochem Bakker neemt hierin onder andere het woord. <https://www.gids.tv/tv-gids/uitzending/amsterdam-is-nog-niet-jarig/5816930>

Gilbert Zweedijk (Gemeente Amsterdam) verlaat met ingang van 13 november het projectteam Waalseilandsgracht. De klankbordgroep reageert teleurgesteld en uit de zorg dat alle afspraken die gemaakt zijn met Gilbert in de toekomst wellicht niet -of maar gedeeltelijk- geborgd zijn. Bas Lodder (Gemeente Amsterdam) uit zijn begrip en geeft aan dat hijzelf de meeste taken van Gilbert Zweedijk zal waarnemen totdat een opvolger gevonden is. Marlo de Kat (Gemeente Amsterdam) blijft ook betrokken, met name voor de damwand en de wal. Gemeente Amsterdam verzekert de waterbewoners dat alle afspraken met Gilbert Zweedijk geborgd worden in het projectteam van de gemeente.

De klankbordgroep vindt het belangrijk dat lessen getrokken worden uit dit traject zodat het proces voor kadeherstel elders soepeler verloopt. Dit motiveert hen in de gedachte dat de energie die zij in het proces investeren een groter doel dient.

Urgentie herstel kades

Korte terugblik op het gesprek van de laatste klankbordgroep (30 september) waarin de urgentie van het kadeherstel aan bod kwam. De gemeente benadrukt dat zij een zorgplicht heeft voor de veiligheid van de (water)bewoners. Er zijn verschillende interpretaties van experts. Sommigen vinden de gemeente te voorzichtig en anderen juist niet. In de Waalseilandsgracht speelt mee dat de kade vervormt, de kades relatief hoog zijn, schepen en woonarken aan de kade liggen en er veel bomen staan. Dit heeft meegewogen in de afweging om de kade te versterken.

De gemeente geeft aan dat Annemarij Kooistra (directielid Ingenieursbureau) bereid is om in de volgende vergadering toelichting te geven over de bredere afweging en de context van het besluit om met spoed damwanden te plaatsen in de Waalseilandsgracht. De Klankbordgroep geeft aan dat een extra toelichting niet nodig is.

Planning en uitloop

Gilbert Zweedijk (Gemeente Amsterdam) vertelt dat de planning -tot het moment dat de damwanden geplaatst en afgewerkt zijn- nagenoeg rond is. Er kunnen overwachte dingen gebeuren, maar hij verwacht dat de twee maanden uitloop -die onder andere het baggeren veroorzaakt heeft- de maximale uitloop wordt. Het is niet mogelijk om tijdens de uitvoeringsfase tijd terug te winnen. Het verlengen van werktijden is bijvoorbeeld onwenselijk omdat dit overlast veroorzaakt in de avond. Onvoorziene zaken die eventueel verdere uitloop kunnen veroorzaken worden opgevangen in de planningsbuffers van de aannemers.

De status van de werkzaamheden is momenteel dat het baggeren voltooid is. Het opvullen met zand wordt op korte termijn uitgevoerd. De damwand aan de Binnenkant is eind februari geplaatst en afgewerkt.

Initiatief De Goede Wal / alternatief damwand

De klankbordgroep vraagt hoe lang de gemeente wil doorgaan met rekenen aan het alternatief voor het stuk van 47,5m -waar men geen damwand wil plaatsen. Sommige leden van de klankbordgroep twijfelen aan de haalbaarheid van het systeem van De Goede Wal omdat berekeningen nog steeds zouden laten zien dat het systeem onvoldoende steun biedt voor de kade. Het systeem is een additief systeem en zou door het bijplaatsen van palen uiteindelijk wel voldoende steun kunnen bieden, maar moeten er dan niet veel te veel palen geplaatst worden? Eén waterbewoner geeft aan het niet zo moet zijn dat er net zo lang palen bijgeplaatst worden totdat deze oplossing wel werkt, want dan is het namelijk geen goede oplossing. Op 20 oktober worden de berekeningen door van Witteveen+Bos gedeeld met de initiatiefnemers van De Goede Wal.

De klankbordgroep vraagt de gemeente om niet te wachten met het verkennen van andere alternatieven voor dit stuk. Anders blijft er wellicht te weinig tijd over om onderzoek te doen naar andere alternatieven in het geval dat het systeem van De Goede Wal niet werkt. Eén waterbewoner geeft aan: *“de tijd dringt en het moet klaar zijn met eindeloze en vruchteloze onderzoeken [van het systeem van De Goede Wal]”*.

Bas Lodder (Gemeente Amsterdam) vraagt intern de argumenten voor en tegen op, over het verlengen van de damwand en koppelt dit terug aan de klankbordgroep.

De rol van de klankbordgroep

Zowel de klankbordgroep als de aanwezigen van Gemeente Amsterdam zijn het erover eens dat in de klankbordgroep vooral de wensen en ervaringen van de bewoners centraal moeten staan en dat de leden zich niet genoodzaakt voelen zich te verdiepen in technische en juridische zaken. De gemeente komt hier om de perspectieven en vragen van bewoners te horen. Persoonlijke zaken kunnen aan bod komen maar staan niet centraal.

De klankbordgroep vindt dat de ideeën van initiatief De Goede Wal relevant zijn maar niet in deze klankbordgroep besproken hoeven te worden. Zij vinden het juist en, ook praktisch gezien, beter wanneer dit in een apart traject gebeurt. De gemeente stemt hiermee in. Het is volgens alle aanwezigen niet de bedoeling dat actiegroepen via deze klankbordgroep het gesprek met de gemeente proberen te voeren.

Eenrichtingsvaarverkeer

Nautisch Beheer van Gemeente Amsterdam heeft besloten dat de Waalseilandsgracht geen eenrichtingsverkeer wordt – dit geldt ook voor rondvaartboten. Waterbewoners maken zich zorgen over schade aan hun woonarken, bijboten en drijvende objecten door aanvaringen omdat de gracht in hun ogen te smal is voor verkeer in beide richtingen. De waterbewoners zijn teleurgesteld dat de aanvraag voor eenrichtingsvaarverkeer niet wordt gehonoreerd door Nautisch Beheer.

Omdat het verkeer blijft varen in beide richtingen plaatst de gemeente een aanvaringsbescherming bij de brug van de Oudeschans aan de zijde van de Binnenkant om de arken die daar liggen te beschermen tegen vaarverkeer dat de gracht op draait vanaf de Oudeschans. De aanvaringsbescherming staat momenteel op de tekeningen nog te haaks op de wal van de Binnenkant getekend. Die wordt in een kleinere hoek geplaatst. Gilbert deelt op korte termijn de tekening met de aanvaringsbescherming daar opnieuw ingetekend.

Zwaar wegverkeer

De klankbordgroep uit zorgen over zwaar verkeer over de Waalseilandsgracht, omdat dit de kade verder kan beschadigen. De bewoners hopen dat het zware verkeer -zoals de zware vuilniswagens- definitief van de Binnenkant en Oude Waal geweerd wordt.

De gemeente licht toe dat in principe het zware verkeer van meer dan 7,5 ton niet over de grachten mag rijden en ook niet over de Binnenkant en Oude Waal. Zwaar verkeer in de binnenstad heeft een ontheffing nodig. Tot voor kort kon men een ontheffing aanvragen tot 45 ton. Dat is bijvoorbeeld voor vuilniswagens, bouwverkeer en bevoorrading van horeca. De gemeente heeft dat recentelijk verlaagd naar 30 ton. Voor bouwprojecten kunnen materialen over het water vervoerd worden. Voor de Waalseilandsgracht geldt momenteel een lastbeperking van 7,5 ton (dus ook met ontheffing mag je niet over de kade). De gemeente verwacht dat het zware verkeer veilig kan terugkeren op de meeste grachten wanneer de herstelwerkzaamheden van de kades voltooid zijn.

Walbewoners bij de klankbordgroep

De waterbewoners en de gemeente spreken af om walbewoners toe te voegen aan de klankbordgroep. Niet alle zaken die op de agenda staan zijn voor hen relevant. Daarom vraagt Marlo de Kat (Gemeente Amsterdam) aan de desbetreffende walbewoners of zij het goed vinden om het tweede uur (van 17:00-18:00u) aan te sluiten en het eerste uur nog te gebruiken voor zaken die alleen voor de waterbewoners relevant zijn.

Onderwerpen kort besproken

Taxatierapport

De waterbewoners wachten nog op het taxatierapport van de arken en schepen dat is uitgevoerd via Benecke. Zover bekend bij de gemeente is dit rapport afgerond. De gemeente heeft het taxatierapport niet ontvangen, omdat nadrukkelijk is gevraagd door de waterbewoners om deze niet te delen met de gemeente. Gilbert Zweedijk (Gemeente Amsterdam) vraagt na bij Benecke of de taxateur het taxatierapport kan delen met de waterbewoners.

Hoogte meerpalen aan de damwand

De waterbewoners uiten de zorg dat de meerpalen te hoog zouden zijn zodat kwaadwillenden via de meerpalen op het dak van hun woning kunnen klimmen. De meerpalen worden geplaatst met een hoogte van 1,40m boven de gemiddelde waterstand. De waterstand is 0,4m onder NAP en de meerpalen worden geplaatst op 1m boven NAP. De meerpalen worden geplaatst met een minimale hoogte om ook bij extreem hoge waterstanden de waterwoningen op hun plaats te houden. Een mogelijke oplossing waar de hele groep achter staat, is het plaatsen van punten of planten bovenop de meerpalen die het bemoeilijken om via de meerpaal op een ark of schip te klimmen.

Zichtlijn

Sinds de vorige klankbordgroep is er niets nieuws om te delen over de zichtlijnen van de arken en schepen – die bepaald wordt door de relatieve afstand (t.o.v. de naastgelegen woonschepen) die de waterwoningen zullen hebben ten opzichte van de toekomstige damwand. De gemeente zal gedetailleerde tekeningen (laten) maken van de afmeerposities aan de damwand en zorgt, waar nodig, voor afstemming van gegevens tussen bootbewoners en Benecke. De nautisch adviseur van de gemeente maakt inzichtelijk waar de meerpalen komen. De huidige zichtlijnen zijn voor de gemeente het uitgangspunt voor de situatie aan de damwand en voor de definitieve situatie.

Toegangsvoorzieningen

Gilbert Zweedijk (Gemeente Amsterdam) kan nog geen definitieve toezegging doen over de afspraken voor de financiering van de toegangsvoorzieningen van arken en schepen in de definitieve situatie na het herstel van de kade (over ca. tien jaar). Gilbert Zweedijk vraagt dit na bij gemeente en aannemers en koppelt dit terug met de klankbordgroep.

Vorstbescherming

De waterbewoners maken zich zorgen dat hun leidingen bevriezen in de winter, omdat deze in de situatie aan het ponton langer zijn en vooral boven water geplaatst zijn. Gilbert Zweedijk (Gemeente Amsterdam) vertelt dat nog geen besluit is genomen of vorstbescherming wordt aangebracht, omdat dit kostbaar is en de kans aanwezig is dat deze uitgave voor niets wordt gedaan als het een zachte winter wordt. Vorstbescherming kan binnen een dag geïnstalleerd worden voor alle leidingen van de waterwoningen aan het ponton. De waterbewoners vragen het commitment van de gemeente dat bij weersvoorspellingen van vorst het vorstlint direct en voor het aanbreken van de vorst geplaatst wordt. De gemeente zegt toe dat het vorstlinten plaatst zodra dit nodig is en voor het aanbreken van eventuele vorst.

Rol van de gemeente over de kwaliteit van het werk van de aannemers

De gemeente hoort graag van de waterbewoners of zij tevreden zijn met de kwaliteit van het werk dat de aannemers leveren. De gemeente kan de aannemers niet overal op controleren. Ze vragen aan de klankbordgroep om feedback te geven, zodat zij als opdrachtgever eventueel kunnen bijsturen tijdens het proces.

De klankbordgroep geeft aan dat Benecke goed en verzorgd werk levert. Ook het contact tussen

bewoners en deze aannemer verloopt soepel. Klachten worden snel en adequaat afgehandeld.

Keuze uiterlijk vlonders damwand

Het proces over de keuze voor het uiterlijk van de vlonders aan de damwand is niet soepel verlopen volgens de klankbordgroep. De gemeente heeft besloten dat dit roosters worden voor alle vlonders aan beide kanten van de gracht. Het onderscheid tussen vlonders en roosters heeft men laten vallen, zo heeft Marlo de Kat laten weten, omdat er door de bootbewoners een grote voorkeur uitgesproken zou zijn voor slipvast materiaal (waardoor hout afvalt en waarop kunststof roosters goed scoren) en het toch wel erg complex en duur bleek te zijn om de damwand met twee verschillende materialen te bekleden (open roosters en gesloten vlonders). De klankbordgroep vindt dat deze beslissing genomen is zonder voldoende afstemming met de waterbewoners. De gemeente (bij monde van Marlo de Kat) heeft laten weten dat het te laat zou zijn om hier nog verder aanpassingen te doen. Bas Lodder of Marlo de Kat (Gemeente Amsterdam) maken aan alle waterbewoners formeel bekend wat het uiterlijk van de vlonders wordt tijdens de fase dat de waterwoningen aan de damwand liggen.

Valbereik kraan en tijdelijk uit huis

Voor de meeste wal- en waterbewoners geldt dat zij enkele dagen hun huis moeten verlaten wanneer de kraan de damwanden aan het drukken is. Dit in verband met de veiligheid. De werkzaamheden starten op donderdag 21 oktober. De gemeente heeft contact met de aannemer om te verkennen of de kraan 's nachts ingeklapt kan worden zodat de uithuisplaatsing van bewoners die zich binnen het valbereik van de kraan bevinden slechts overdag zal zijn. Gilbert Zweedijk (Gemeente Amsterdam) informeert alle waterbewoners wanneer zij tijdens de werkzaamheden in het Amrath Hotel moeten verblijven. De aannemer verwacht drie tot zeven damwandplaten per dag te kunnen drukken. De snelheid waarmee dit gebeurt bepaalt hoeveel dagen bewoners in het Amrath Hotel moeten doorbrengen.

Afspraken en acties

- Rapport elektrolyse: Gilbert Zweedijk (Gemeente Amsterdam) deelt het aangepaste rapport over elektrolyse met de klankbordgroep.
- Uitloop planning: De gemeente en de aannemers committeren zich dat de twee maanden uitloop door het baggeren de maximale uitloop zal zijn. Onvoorziene zaken die eventueel verdere uitloop kunnen veroorzaken worden opgevangen in de buffers van de aannemers.
- Tekeningen:
 1. Gilbert Zweedijk (Gemeente Amsterdam) deelt met de klankbordgroep op korte termijn de aangepaste tekening van alle fases inclusief de aanvaringsbescherming bij de brug Oudeschans. Na eventuele feedback van de klankbordgroep deelt de Gemeente Amsterdam de tekeningen met alle waterbewoners.
 2. De klankbordgroep vraagt bij alle waterbewoners of zij zich zo spoedig mogelijk kunnen melden bij Gilbert Zweedijk (Gemeente Amsterdam) na het delen van de tekeningen met alle bewoners als bepaalde zaken nog niet correct in de tekeningen staan.
- Verlenging damwand voor de 47,5m: Bas Lodder (Gemeente Amsterdam) vraagt intern de argumenten voor en tegen op, over het verlengen van de damwand met 25m voor het stuk van 47,5m en koppelt dit terug aan de klankbordgroep.
- Walbewoners bij klankbordgroep: Marlo de Kat (Gemeente Amsterdam) nodigt walbewoners uit om deel te nemen aan de volgende klankbordgroep. Zij vraagt of de desbetreffende walbewoners het goed vinden om het tweede uur (van 17:00-18:00u) aan te sluiten en het eerste uur niet.
- Taxatierapport: Gilbert Zweedijk (Gemeente Amsterdam) vraagt na bij Benecke wanneer zij het taxatierapport delen met de waterbewoners en koppelt dit terug naar de waterbewoners.
- Toegangsvoorzieningen: Gilbert Zweedijk (Gemeente Amsterdam) doet navraag over de financiering van de toegangsvoorzieningen van arken en schepen in de definitieve situatie over ca.

tien jaar en koppelt dit terug met de klankbordgroep.

- Vorstbescherming: De gemeente zegt toe dat bij weersvoorspellingen van vorst een vorstlint direct en voor het aanbreken van de vorst geplaatst wordt voor alle waterwoningen aan het ponton.
- Uiterlijk vlonders damwand: Bas Lodder of Marlo de Kat (Gemeente Amsterdam) maakt aan alle waterbewoners formeel bekend wat het uiterlijk van de vlonders wordt tijdens de fase dat de waterwoningen aan de damwand liggen.
- Valbereik kraan en tijdelijke uithuisplaatsing: Gilbert Zweedijk (Gemeente Amsterdam) informeert alle waterbewoners wanneer zij in het Amrath Hotel dienen te verblijven om niet binnen het valbereik van de kraan in hun woning aanwezig te zijn tijdens de werkzaamheden.
- Vastgestelde verslagen: Gilbert Zweedijk (Gemeente Amsterdam) deelt alle vastgestelde verslagen van de klankbordgroep sinds augustus jl. met alle waterbewoners. De gemeente heeft sinds augustus de vastgestelde verslagen van de klankbordgroep namelijk nog niet via de formele kanalen met alle waterbewoners gedeeld.
- Onbekende vergunning verleend: Bas Lodder (Gemeente Amsterdam) zoekt uit welke vergunning op 12 oktober (vergunning documentnummer 1963018) verleend is voor de Waalseilandsgracht en koppelt dit terug met de klankbordgroep.

Agenda volgende klankbordgroepbijeenkomst

De volgende bijeenkomst van de klankbordgroep staat gepland op donderdag 28 oktober van 16:00-18:00u, wederom in restaurant Hemelse Modder. Het volgende agendapunt is al vastgesteld:

- Overdrachtsvraagstuk met het vertrek van Gilbert Zweedijk (Gemeente Amsterdam): Gilbert Zweedijk (Gemeente Amsterdam) vertrekt met ingang van 12 november uit het project team. Welke acties worden ondernomen zodat met het vertrek van Gilbert Zweedijk zo min mogelijk kennis en afspraken weglekken?

Aanwezig

Leden klankbordgroep (waterbewoners)

- Pien Schepel
- Jochem Bakker
- Charles Schrijver

Gemeente Amsterdam

- Bas Lodder
- Gilbert Zweedijk (gedeeltelijk via zoom)

Public Mediation (onafhankelijke voorzitter)

- Marc Rijnveld
- Sipke Bontekoe